

Verkiezingsprogramma 2006-2010

Ede
Januari 2006

*'Laat ieder van ons zich richten
op het belang van de ander,
op wat goed en opbouwend voor hem is.'*
Romeinen 15:2

INHOUDSOPGAVE		Pag.
Voorwoord		3
Visie		4
Hoofdstuk 1.	Veiligheid	7
Hoofdstuk 2.	Beheer Fysieke Omgeving	8
Hoofdstuk 3.	Economische Zaken	10
Hoofdstuk 4.	Onderwijs	12
Hoofdstuk 5.	Sport en recreatie	14
Hoofdstuk 6.	Kunst en cultuur	16
Hoofdstuk 7.	Werk en Inkomen	18
Hoofdstuk 8.	Maatschappelijke Dienstverlening	20
Hoofdstuk 9.	Zorg	22
Hoofdstuk 10.	Ruimtelijke Ordening	24
Hoofdstuk 11.	Milieu en landschap	26
Hoofdstuk 12.	Bestuur en organisatie	28
Hoofdstuk 13.	Financiën	30
Kandidatenlijst		32

VOORWOORD

Op dinsdag 7 maart 2006 worden de verkiezingen voor de gemeenteraad gehouden. Als inwoner van de gemeente Ede heeft u het op die dag voor het zeggen. Welke koers moet de gemeente Ede varen in de periode 2006 tot 2010? Daaraan kunt u bij de gemeenteraadsverkiezingen richting geven. In dit verkiezingsprogramma legt de ChristenUnie uit wat naar haar overtuiging die richting moet zijn en wat de ChristenUnie met uw stem wil te gaan doen. Zowel binnen de gemeenteraad als in de Edese samenleving.

We hopen dat u zich door dit programma voelt aangesproken en dat we op 7 maart aanstaande op uw steun en stem mogen rekenen.

Het bestuur van de ChristenUnie in de gemeente Ede.

Januari 2006

kijk voor meer informatie op: <http://www.ede.christenunie.nl/>

VISIE

De ChristenUnie is een christelijke politieke partij. Dat betekent dat wij vinden dat binnen de samenleving alle ruimte dient te zijn om volgens de eigen levensovertuiging te leven. Een dergelijke samenleving kan alleen goed functioneren als er een helder beeld is over wat de scheiding tussen kerk en staat inhoudt. Scheiding tussen kerk en staat betekent dat zowel de kerk als de staat geheel eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden hebben. Dat wil zeggen dat de staat het binnen kerken en geloofsgemeenschappen niet voor het zeggen heeft. Omgekeerd geldt ook dat 'de kerk' niet gaat over de staat. Staat en kerk zijn binnen de maatschappij niet ondergeschikt aan elkaar. Ze staan naast elkaar en hebben, binnen de kaders van de Nederlandse wetgeving, elk hun eigen taken en verantwoordelijkheden. De geschiedenis laat zien dat vermenging van die verantwoordelijkheden tot problemen leidt. Daarom moeten we in deze dingen zuiver zijn.

Tegenwoordig denken velen dat de scheiding van kerk en staat betekent dat de invloed van de levensbeschouwing in het openbare leven totaal teniet moet worden gedaan. Een ernstige vergissing. Scheiding van kerk en staat betekent immers geen scheiding van geloof en politiek! Alsof religie en levensbeschouwing geen invloed zouden mogen hebben op de politieke standpunten. Wie de Bijbel serieus neemt, laat dat op alle levensterreinen doorwerken. Niemand kan overigens 'neutrale' standpunten innemen. Iedereen laat zich in zijn of haar opvattingen toch leiden door een levensbeschouwing, of je nu christen, moslim of atheïst bent. De plaats die godsdienst en levensbeschouwing innemen in het openbare leven moet daarom behouden blijven. De ChristenUnie daagt christenen uit zich niet uit het maatschappelijk leven terug te trekken, maar juist alles in het werk te stellen om de politiek van hun aanwezigheid en opvattingen blijf te geven.

Levensbeschouwing is in de visie van de ChristenUnie een samenbindende factor binnen de samenleving. Een samenleving zonder levensbeschouwing mist veel maatschappelijk kapitaal. Zingeving, identiteitsbeleving en burgers die naastenliefde handen en voeten willen geven, zijn voor een vitale samenleving onmisbaar. Daarbij komt dat de christelijke levensbeschouwing de overheid het fundament geeft om daadwerkelijk 'schild voor de zwakke' te zijn. We zijn ervan overtuigd dat de christelijke levensovertuiging heilzaam is voor de hele samenleving. Daarom leggen we uit overtuiging dit politieke programma aan u voor.

Samenhang

Van de overheid mag een eerlijk en rechtvaardig beleid verwacht worden. Dat geldt dus ook voor het gemeentebestuur van Ede. Het gemeentebestuur moet als verantwoorde rentmeester zorgvuldig omgaan met de haar in beheer gegeven schepping. Met het grote buitengebied en veel natuurgebieden draagt de gemeente Ede een bijzondere verantwoordelijkheid. De verantwoordelijkheden van de overheid vloeien voort uit het gezag dat ze van God heeft gekregen. Daarom moet het gemeentebestuur God ook de eer geven die Hem toekomt. Het doen en laten van het gemeentebestuur behoort daarom getoetst te worden aan de normen die ons in de Bijbel zijn gegeven. Die normen bieden samenhang in de samenleving en vormen de basis voor antwoorden, ook op de problemen en uitdagingen van deze tijd. Het onderlinge samenleven staat onder druk. Het gevoerde rijksbeleid en de maatschappelijke ontwikkelingen hebben geleid tot een geïndividualiseerde samenleving. Dit heeft grote gevolgen voor de saamhorigheid in de samenleving. Het op individualisering gerichte overheidsbeleid bevordert dat mensen steeds meer gezien en behandeld worden als losse individuen. Individuen die, vooral in sociaal economisch opzicht, goed voor zichzelf zorgen. De negatieve gevolgen hiervan zien we dagelijks om ons heen. Daarnaast is er sprake van een afnemend normbesef. Tenslotte spelen er problemen die samenhangen met de multiculturele samenleving. Veel mensen, van zowel autochtone als allochtone afkomst, zijn losgeraakt van een vast normen- en waardepatroon en hebben mede daardoor moeite goed om te gaan met culturele verschillen. Dit leidt tot verwarring waardoor onderlinge spanningen en gevoelens van onveiligheid kunnen ontstaan. Binnen de Edese samenleving zijn de op de (christelijke) levensbeschouwing gebaseerde samenhang en eigen identiteit gelukkig nog herkenbaar. De ChristenUnie wil dat waardevolle fundament koesteren en versterken om daarmee het hedendaagse klimaat van egoïsme, dreiging en eenzaamheid te doorbreken.

Samenleven

Mensen zijn geen eilandjes. Zij staan niet op zichzelf. Zij functioneren pas goed samen met anderen. Dat begint in het gezin, de hoeksteen van de samenleving. Pas in het samen leven en samen werken komen mensen echt tot hun recht. Dat besef is in onze maatschappij op de achtergrond geraakt. De ChristenUnie vindt het de hoogste tijd om de eenzijdige gerichtheid op het individu in te ruilen voor een visie waarin relaties tussen mensen en tussen bevolkingsgroepen centraal staan. Wij doen dat vanuit ons christelijk geloof, dat ons leert om God lief te hebben boven alles en onze naaste als onszelf. Met 'naaste' bedoelen wij niet alleen familie, vrienden of burens, maar iedereen waar we mee hebben te maken. Een samenhangende samenleving wordt gedragen door relaties. Tussen mensen in gezin of buurt, tussen jong en oud, maar ook tussen werkgevers en werknemers, tussen politici en burgers, tussen zorgverleners en zorgvragers en ook tussen mens en natuur. Vanuit die overtuiging wil de ChristenUnie aan de Edese samenleving werken.

Samenwerken

In de gemeente Ede zijn veel burgers actief in verenigingen, wijken en kerken. Dat is belangrijk en moet verder worden versterkt. Juist door samen actief te zijn en verantwoordelijkheid te nemen vormen we een samenleving. Voor zo'n samenleving wil de ChristenUnie zich daarom vanuit de politiek inzetten voor samenhang en samenwerking. Dan werken mensen uit buurten, bedrijven, kerken, verenigingen en maatschappelijke organisaties actief en betrokken aan een leefbare gemeente Ede. Bij hen liggen de eerste verantwoordelijkheden. Maar ook de gemeentelijke overheid moet daarin verantwoordelijkheid nemen en de noodzakelijke randvoorwaarden bieden. Soms zal de gemeente het initiatief moeten nemen of actief moeten ondersteunen. In ieder geval moet de overheid zich dienstbaar opstellen. De ChristenUnie wil zo bijdragen aan het behoud en de opbouw van de Edese samenleving. Voor Elkaar!

1. VEILIGHEID

Inleiding

De overheid is verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid. Zij heeft daarvoor de macht en het gezag van God gekregen. Een dienstbare overheid beschermt haar burgers. Zij werkt daarbij samen met de burgers om een veilige en leefbare samenleving te creëren en in stand te houden. Eerbied voor het leven en respect en zorg voor de ander zijn daarbij onmisbare uitgangspunten. Duidelijkheid over normen, gecombineerd met consequente handhaving en de stimulering van positief gedrag, is belangrijk. Het voorkómen van normoverschrijding is minstens zo belangrijk. Politie, justitie, welzijnswerk, jeugdzorg en dergelijke moeten voldoende met preventie bezig zijn. Dat vergt investeren in onderlinge relaties, zoals voorlichten, bruggen slaan, conflicten in een vroeg stadium identificeren en uitpraten. Dit betekent ook aandacht voor bemiddeling tussen burgers onderling en tussen burgers en overheid. Rechtvaardig beleid vraagt dat de overheid voldoende oog heeft voor de menselijke, relationele kant van problemen. Sancties moeten in evenwichtige verhouding staan tot de ernst van het delict. Ook straffen is maatwerk.

Visie ChristenUnie

De Edese burgers moeten zich veilig voelen. Een gezamenlijk gedragen en helder besef van waarden en normen, vertaald naar concreet gedrag, is onmisbaar om die veiligheid te kunnen realiseren. Politie en justitie dienen krachtig op te treden tegen intimidatie, vandalisme en criminaliteit. Zowel in Ede als de buitendorpen dient voldoende politietoezicht tijdig aanwezig te zijn. Duidelijk moet zijn wat wel en niet mag. Uitgangspunt moet zijn dat drugshandel en coffeeshops niet worden gedoogd. De aanwezigheid van gokhallen, bordelen en escortservices en dergelijke wordt tegengegaan. Binnen het reclamebeleid worden godslasterlijke reclames of uitingen die in strijd zijn met de goede zeden of de menselijke waardigheid, geweerd.

Actiepunten:

- ✓ Actief bevorderen van kennismaking met en relatieopbouw tussen bevolkingsgroepen; bekend maakt bemind.
- ✓ Blijvende inzet voor een voldoende sterk en geoefend brandweer- en politiekorps.
- ✓ De politie werkt wijkgericht en is zichtbaar aanwezig; burgers worden gestimuleerd 'oog en oor' van de politie te zijn.
- ✓ Ontwikkelen van een veiligheidsmonitor op wijkniveau om de betrokkenheid van burgers bij de veiligheid in hun eigen wijk te bevorderen.
- ✓ Krachtig optreden tegen bedreiging en intimidatie in bijvoorbeeld winkelcentra;
- ✓ Het doen van aangifte moet altijd mogelijk zijn.
- ✓ Extra toezicht houden op de zogeheten 'vandaliseroutes'.
- ✓ Via actief beleid verhalen van de kosten van vandalisme op de daders; de resultaten hiervan en de omvang van schade ten gevolge van vandalisme worden door middel van een 'vandalismemeter' regelmatig gepubliceerd.
- ✓ Vergroten van inbraakpreventie door het gebruik van het woonkeurmerk.
- ✓ Waar mogelijk inzetten van ex-probleemjongeren als veiligheidsadviseurs, voorlichters op scholen of stadswachten.
- ✓ Voorkomen van de vestiging van gokhallen en bordelen; het streven blijft gericht om de bestaande coffeeshops te sluiten en het ontstaan van nieuwe te voorkomen.

2. BEHEER FYSIEKE OMGEVING

Inleiding

Het beheer van de fysieke omgeving omvat het hele terrein van de ontwikkeling en het beheer van de woon- en leefomgeving. We noemen dat ook wel de openbare ruimte. Het toezicht dat de gemeente uitoefent is daarbij belangrijk. In de praktijk hebben burgers dagelijks te maken met hun eigen woon- en leefomgeving. Dat geldt ook voor het verkeer. Vrijwel iedereen is immers regelmatig op één of andere manier verkeersdeelnemer. Daarom is een veilige verkeersafwikkeling belangrijk. Bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid moeten met elkaar in evenwicht zijn.

Waterbeheer zal de komende tijd steeds meer aandacht vragen. Door bijvoorbeeld klimaatverandering en Europese regelgeving zal de zorg voor de kwaliteit en kwantiteit van het water meer van de overheid en de burgers vergen.

Visie ChristenUnie

Essentieel is dat burgers betrokken zijn en zich verantwoordelijk voelen voor hun woon- en leefomgeving. De gemeente dient dat te ondersteunen. Dat vergt wel dat de gemeentelijke organisatie daarop aansluit. Bijvoorbeeld door het principe van wijkgericht werken. In de wijk Maandereng zijn daarmee de eerste ervaringen opgedaan. Een vervolgstap hierop zou het starten van een 'buurtbeheerbedrijf' kunnen zijn, waar mensen uit de buurt werken. Door zo werkervaring op te doen zou dat voor werkzoekenden een opstap naar regulier werk kunnen zijn. Omdat de politie niet (meer) voldoende aan alle toezichthoudende taken toekomt blijven gemeentelijke toezichthouders nodig.

Het vastgestelde Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan vormt één van de pijlers om te blijven werken aan verkeersveiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid. In het beleid heeft de fiets een centrale plaats. Zowel de kern Ede als de buitendorpen zijn qua schaal uitstekend geschikt om te (be)fietsen. Daarnaast is openbaar vervoer van belang als alternatief voor de auto, maar vooral ook om mobiliteit te bieden aan mensen zonder auto.

Hoewel autoverkeer in onze samenleving niet is weg te denken, kan automobilititeit niet als grondrecht worden beschouwd. Vanuit het belang van het leefmilieu dient de overheid aan te sturen op beperking van onnodig autogebruik. Door het toegenomen autobezit nemen de parkeerproblemen toe. De ChristenUnie vindt dat op verschillende plaatsen parkeerregulering nodig is. Dit geldt niet alleen in en rond het centrumgebied van Ede, maar ook voor andere locaties. Van bedrijven mag worden verwacht dat zij medeverantwoordelijkheid nemen voor het reguleren van de verkeersstromen van en naar hun bedrijf.

Actiepunten:

- ✓ Uitbouw van wijkgericht werken, waarbij wijkbewoners actief betrokken worden.
- ✓ Stimuleren van milieuvriendelijke vervoerwijzen, met name de fiets.
- ✓ Verbeteren van de kwaliteit van de fietspaden.
- ✓ Realiseren van fietspaden tussen Ederveen en Lunteren en tussen de wijk Veldhuizen en het bedrijventerrein Frankeneng.

- ✓ Toepassen van het 'duurzaam veilig-principe': ombouw van verblijfsgebieden naar 30km-zone (binnen de bebouwde kom) en 60 km-zone (buiten de bebouwde kom).
- ✓ Invoeren van parkeerregulering in en rond dorps- en wijkcentra door middel van blauwe zones of betaald parkeren; dit wordt zonodig gecombineerd met vergunningparkeren voor de woonwijken om de centra.
- ✓ Aanspreken van werkgevers op hun verantwoordelijkheid voor vervoermanagement waarbij het vervoer van werknemers milieuvriendelijker wordt georganiseerd.
- ✓ Onderzoek naar de mogelijkheden om mensen zonder auto korting te geven op de lokale belasting als 'beloning' voor het geringer beslag op de openbare ruimte en de milieukwaliteit.
- ✓ Onderzoeken van de mogelijkheid van realisering van een kostendekkende bewaakte parkeerfaciliteit voor vrachtwagens.
- ✓ Afbouw van riooloverstorten, met name in landbouwgebieden.
- ✓ Onderzoeken van de mogelijkheid een vaste (senioren)lijn van de regiotaxi tussen ziekenhuis, station en het centrum via een route die langs verzorgingshuizen loopt.
- ✓ Stimuleren van het zogeheten 'afkoppelen' waarbij regenwater niet meer op het riool wordt geloosd; dit kan bijvoorbeeld door een korting op de rioolheffing.

3. ECONOMISCHE ZAKEN

Inleiding

Het economische beleid moet in het teken staan van de opdracht van God aan de mens om, als goed rentmeester, het beheer over de schepping te voeren. Economische en technologische ontwikkeling mogen niet ten koste gaan van de levensvoorwaarden van mens en ecosystemen. Het bedrijfsleven heeft met het oog daarop een eigen, maatschappelijke verantwoordelijkheid. Het is de taak van de gemeente de bedrijvigheid in industrie en detailhandel met het oog op de werkgelegenheid te bevorderen. Daarbij geldt wel het uitgangspunt van eerlijke concurrentie: voor alle bedrijven gelden gelijkwaardige regels op financieel-, sociaal- en milieugebied.

Ede heeft door de economische en technologische veranderingen in het achterliggende decennium productiebedrijven verloren. Daarmee is werkgelegenheid voor lager geschoolden verloren gegaan. Dat maakt het belangrijk om juist voor die categorie de werkgelegenheid te stimuleren.

Visie ChristenUnie

De gemeente voert een actief werkgelegenheidsbeleid. Daarbij staat met name passende arbeid voor zwakkeren, i.c. lager geschoolden, centraal. De ChristenUnie wil niet in langdurige werkloosheid berusten. De gemeente probeert te voorzien in werk voor Edenaren die op de reguliere arbeidsmarkt niet of niet direct aan de slag kunnen. Hierbij speelt ook de 'nieuwe nijverheid' (halffabrikaten en assemblage) een rol. In dat kader is het wegvallen van veel arbeidsplaatsen in de agrarische sector ons een bijzondere zorg.

De ChristenUnie ziet de zondagsrust als een goede gave van God, niet om mensen te beknotten. Het is zowel voor christenen als voor niet-christenen waardevol om een ritme van werken en rusten te hebben.

De ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen moet afgestemd zijn op de behoefte. Nieuwe werkgelegenheidskansen liggen in het 'Food Valley' concept. Daarnaast is de logistieke sector voor Ede belangrijk. Die sector moet zich concentreren in het Edese industriegebied. In de buitendorpen is de beschikbare industriële ruimte beperkt. Deze ruimte moet bestemd blijven voor lokale ondernemers. Ondernemers die willen uitbreiden krijgen voorrang bij vestiging op het bedrijfsterrein bij Ede, om zodoende ruimte vrij te maken voor lokale starters.

Detailhandel wordt geconcentreerd in de centra van de kernen en de aangewezen locaties in de woongebieden, waaronder 'Het nieuwe Landgoed'. Om de aantrekkelijkheid van het Edese centrum te versterken en oneigenlijke concurrentie tegen te gaan wordt het ontstaan van perifere detailhandelslocaties voorkomen. Het vastgestelde Detailhandelsbeleid is leidend in WERV-verband. Bouwmarkten worden geconcentreerd op buiten het centrum gelegen en goed ontsloten locaties.

Actiepunten:

- ✓ Bij de toelating van bedrijven verdienen bedrijven die bijdragen aan een hoge arbeidsintensiteit en intensief ruimtegebruik de voorkeur.
- ✓ Bevorderen maatschappelijk ondernemen.
- ✓ Vestiging van 'Food Valley' gerelateerde bedrijven wordt bevorderd.
- ✓ Bedrijventerreinen in de buitendorpen worden gereserveerd voor kleinschalige lokale ondernemingen.

- ✓ Inzetten van de beschikbare instrumenten tot assortimentsbeheersing op perifere locaties; dit om te voorkomen dat door branchevervaging onbedoelde concurrentie plaats vindt.
- ✓ Oude bedrijventerreinen worden gerevitaliseerd ten behoeve van de vestiging van nieuwe bedrijven.
- ✓ Er wordt meegewerkt aan de totstandkoming van een ‘facilitypoint’ op het bedrijventerrein; de gemeente vestigt daarbinnen een informatieloket waar (startende) ondernemers terecht kunnen.
- ✓ Instellen van een meldpunt tegenstrijdige regelgeving.
- ✓ Winkels blijven zondags gesloten.
- ✓ Concurrentieverstorende detailhandel op perifere locaties van de kernen wordt niet toegelaten.
- ✓ Stimulering van inzet van werkzoekenden bij bijvoorbeeld het beheer van de openbare ruimte, om hun kans op de arbeidsmarkt te vergroten.

4. ONDERWIJS

Inleiding

Het onderwijs is gebaseerd op de grondwettelijk gewaarborgde vrijheid van onderwijs. De gemeente zorgt voor voldoende openbaar onderwijs en toezicht daarop. Daarnaast heeft zij een verantwoordelijkheid voor het algemene onderwijsbeleid. De school draagt zorg voor de leerlingen. De school hoort een veilige omgeving te zijn waar kinderen zich thuis voelen en zich kunnen ontwikkelen naar volwassenheid. Zodoende wordt ook op school de basis gelegd om later binnen de samenleving verantwoordelijkheden te kunnen dragen. Het afnemende normbesef heeft onder andere bijgedragen aan een verkilling van onderlinge relaties binnen de samenleving. Veel gebroken gezinssituaties hangen daarmee samen, evenals het afnemen van wederzijds respect. Het onderwijs wordt door deze ontwikkelingen, maar ook door bezuinigingen en stelselwijzigingen, met veel problemen geconfronteerd. Dit heeft ertoe geleid dat de school niet altijd meer de veilige plek is die het zou moeten zijn. Ouders, scholen en gemeente moeten in deze situatie gezamenlijk verbetering brengen. In dat kader moeten het onderwijs-, welzijns- en arbeidsmarktbeleid op elkaar worden afgestemd en op de lokale behoeften en mogelijkheden.

Visie ChristenUnie

Volgens de ChristenUnie ligt de zorg voor de opvoeding en het onderwijs primair bij de ouders. Het onderwijs moet erop zijn gericht de leerling op zijn of haar eigen niveau te vormen. Daarbij wordt hen kennis, inzicht en vaardigheden bijgebracht die nodig zijn om de van God gekregen talenten te ontwikkelen. Op die manier kunnen de jongeren van nu, de taken en verantwoordelijkheden voor de samenleving van morgen leren op te pakken.

Goed onderwijs en betrokken ouders dragen bij aan een samenleving waarbinnen mensen op elkaar betrokken blijven. In zo'n samenleving kan men elkaar aanspreken op de verantwoordelijkheden binnen gemeenschappen als: gezin, straat, buurt, school en kerk.

Omdat de taak voor het laten geven van onderwijs primair bij de ouders ligt, maakt de ChristenUnie zich ook sterk voor de positie van het bijzonder onderwijs. De gemeente stelt zich ruimhartig op ten opzichte van het identiteitsgebonden onderwijs. Dit uitgangspunt wordt ook gehanteerd met betrekking tot schoolbegeleidingsdiensten, peuterspeelzalen en zonodig bij vormen van voor- en naschoolse opvang. Ook bij de vorming van 'brede scholen' is de identiteit van de school bepalend.

De verzelfstandiging van het openbaar onderwijs heeft de betrokkenheid van de ouders vergroot. Dat is een goede zaak. De eindverantwoordelijkheid van het openbare onderwijs moet echter bij de gemeente blijven. Daarbij moet zij waken over het openbare karakter en de levensbeschouwelijke pluriformiteit ervan.

Actiepunten:

- ✓ Gelijke en gelijkwaardige behandeling van onderwijskundige initiatieven of daarmee verbonden activiteiten die vanuit het openbare, neutrale en identiteitsgebonden onderwijs worden opgezet; de grondwettelijke onderwijsvrijheid is daarvoor basis en uitgangspunt.

- ✓ Waarborging van de toegankelijkheid van het openbaar onderwijs door voldoende rekening te houden met de levensovertuiging (van de ouders) van iedere leerling; daarbinnen verdient de kennis van de Nederlandse geschiedenis en cultuur bijzondere aandacht.
- ✓ Spreiding van leerlingen van allochtone afkomst is geen doel op zichzelf; de levensbeschouwelijke identiteit en de daarmee samenhangende eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden van zowel openbaar- als bijzonder onderwijs zijn daarbij uitgangspunt; binnen de regels van de Nederlandse wetgeving geldt de onderwijsvrijheid (uiteraard) ook voor nieuwe groepen Nederlanders.
- ✓ Een zodanige financiële ondersteuning van leerlingenvervoer dat de levensbeschouwelijke schoolkeuze en de toegang tot het speciaal onderwijs niet worden belemmerd en redelijke afstandsgrenzen worden gehanteerd.
- ✓ Het voeren van actief beleid om onderwijsachterstanden te voorkomen en terug te dringen.
- ✓ Integraal zorgaanbod in het geval een kind vastloopt om zowel kind als ouders te ondersteunen; het concept van de brede buurtscholen kan daarbij een rol spelen; de daarbinnen benodigde samenwerking mag niet ten koste gaan van de identiteit van de samenwerkende instellingen.
- ✓ Tegengaan van onwettig schoolverzuim door inzet van maatschappelijke zorg en sancties; via aangepaste routes wordt geprobeerd vroegtijdige schoolverlaters toch van een startkwalificatie te voorzien.
- ✓ Voor en naschoolse opvang is een (financiële) verantwoordelijkheid voor de ouders.
- ✓ Beschikbaar blijven van gemeentelijke subsidie voor die leerlingen die nog geen basis-zwemdiploma hebben.
- ✓ Verkeersveilige schoolroutes.
- ✓ Aanpassing van de ruimtelijke inrichting rond de concentratie van voorzieningen van voortgezet onderwijs aan de Bovenbuurtweg; de aan- en afvoer van leerlingen dient op een zodanige manier plaats te vinden dat de (verkeers- en sociale) veiligheid wordt vergroot en overlast voor de buurt wordt verkleind.

5. SPORT EN RECREATIE

Inleiding

In onze overhaaste samenleving heeft de mens meer dan ooit behoefte aan ontspanning en recreatie. Sportbeoefening vervult daarbij een belangrijke functie. Sport kan bijdragen aan het lichamelijk en psychisch welbevinden van mensen. De taak van het gemeentebestuur ten aanzien van sport en recreatie is in de eerste plaats voorwaardenscheppend. In dat opzicht heeft de gemeente Ede zich de laatste jaren goed van haar taak gekweten. Er is een breed voorzieningenpakket gerealiseerd, het onderhoudsniveau van de sportvoorzieningen is goed. Er zijn met steun van de gemeente in de loop der jaren een aantal professionele accommodaties gerealiseerd.

De sportverenigingen kunnen steeds moeilijker vrijwilligers vinden voor bestuurstaken. Ook het vasthouden van leden en het vinden van vrijwilligers voor allerlei hand- en spandiensten wordt lastiger omdat de binding van de leden met 'hun' club afneemt.

Visie ChristenUnie

De ChristenUnie ziet op het terrein van sport goede kansen liggen om burgers met elkaar in contact te brengen. Daarbij kunnen mensen leren samen te werken en respectvol met elkaar om te gaan. Door het doen van vrijwilligerswerk kunnen mensen hun talenten inzetten voor gemeenschapswerk. Die ontwikkeling wil de ChristenUnie stimuleren en faciliteren. Het gemeentelijke beleid richt zich op de amateuristische sportbeoefening in verenigingsverband en op stimulering van de gehandicapten sport. Daarbinnen kan immers de meerwaarde van het 'samen doen' het best tot uiting komen. Betaalde topsport en zondagssport wordt door de gemeente niet gesteund. Daar waar de gemeente subsidie verleent voor de sportbeoefening is dat gericht op activering van jongeren en participatie van groepen voor wie zonder die steun sportbeoefening niet haalbaar is.

Actiepunten:

- ✓ Bevorderen van sportbeoefening om op een gezonde manier te ontspannen.
- ✓ Stimuleren van de mogelijkheden van sportbeoefening voor ouderen en gehandicapten; terreinen en voorzieningen dienen ook voor deze groepen goed bereikbaar te zijn.
- ✓ Door middel van sport-kennismakingsprogramma's en sportbuurtwerk deelname aan sport stimuleren.
- ✓ Sociale doelstellingen krijgen binnen het sportbeleid prioriteit boven topsportprestaties.
- ✓ Bieden van de mogelijkheid tot schoolzwemmen voor kinderen die nog geen zwemdiploma hebben.
- ✓ Handhaven van de zondagsrust bij sportieve en recreatieve evenementen.
- ✓ Ontsluiten van het buitengebied door een goed onderhouden wandel- en fietsroutenetwerk.
- ✓ Stimuleren van het vrijwilligerswerk bij sport en recreatie, onder andere door het geven van ruimte op de gemeentelijke internetsite; hierbij wordt ingespeeld op de trend dat mensen vrijwilligerswerk eerder aangaan als dat een tevoren afgebakende periode betreft.

- ✓ Afstemmen van speelvoorzieningen in de wijken aan de leeftijdsopbouw in die wijken;
- ✓ de Edese zwembaden spelen in op de zich wijzigende markt; uitgangspunt daarbij is dat er voldoende zwemgelegenheden beschikbaar blijven.

6. KUNST EN CULTUUR

Inleiding

Kunst en cultuur confronteren ons met wat er om ons heen gebeurt. Het kan de ogen openen voor zowel het goede en het mooie als ook voor het bedreigende en het lijden in het leven. Daardoor kan het leven worden verrijkt. Bovendien kan kunst de aandacht voor de geschiedenis levend houden en mensen helpen bij het ervaren van hun identiteit. Kunst en cultuur kunnen daarom mensen samenbinden en bijdragen aan maatschappelijke betrokkenheid. Als uitingen van kunst of cultuur tot excessen leiden in de vorm van uitingen van discriminatie, geweld, godslastering en onzedelijkheid of daartoe aanzetten, dan drijft kunst mensen juist uit elkaar. Daarom is het de taak van de gemeente om normatieve criteria te stellen op dit terrein en deze ook te handhaven.

Visie ChristenUnie

Bezien vanuit de verantwoordelijkheden van de overheid is de cultuurtaak van de gemeente beperkt. Binnen het cultuurbeleid moet met respect worden omgegaan met de eer van God en met de goede zeden. De ChristenUnie heeft daarvoor in de door haar opgestelde cultuurnota voorstellen gedaan. Binnen het gemeentelijke beleid moeten de diverse kunstvormen aandacht krijgen. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan het identiteitsbevorderend karakter van de kunst. Zo is het bijvoorbeeld wenselijk dat kunst in de openbare ruimte past in de omgeving. Het gemeentebestuur bevordert de 'bereikbaarheid' van kunst- en cultuuruitingen. Dat betekent niet dat de overheid deze sector financieel moet onderhouden. Eigen bijdragen en eigen, financieel haalbare, initiatieven zijn het uitgangspunt. Kunst en cultuur dienen 'van de burger' te zijn. Kunstenaars en kunstinstellingen moeten het contact met de bevolking zoeken. De gemeentelijke kunstcommissie moet daarom niet alleen uit deskundigen op het gebied van kunst, architectuur en openbare ruimte bestaan, maar ook uit burgers. De gemeente bevordert dat binnen het kunst- en cultuuronderwijs de kennis van diverse geestelijke stromingen en cultuurhistorische waarden aandacht krijgen. De ChristenUnie vindt dat we zuinig moeten zijn op het culturele erfgoed zoals dat er in Ede is in de vorm van monumenten, dorpsgezichten en cultuurlandschappen. Bij subsidiëring van musea krijgt met name de relatie met de eigen cultuurhistorie aandacht.

Actiepunten:

- ✓ Richten van het kunst- en cultuurbeleid op 'breedtecultuur' boven 'elitecultuur'.
- ✓ Stimuleren van mensen om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen.
- ✓ Expliciete aandacht voor het bereiken en betrekken van minderheidsgroepen bij culturele activiteiten.
- ✓ Hanteren van criteria op grond waarvan de overheid geen kunstuitingen faciliteert waarin wordt aangezet tot geweld, discriminatie, godslastering of onzedelijkheid.
- ✓ Het functioneren van de bibliotheekfilialen sluit aan bij de moderne vormen van informatievoorziening; de huidige filialen in Bennekom en Lunteren worden in stand gehouden.
- ✓ Meewerken door de gemeente om voor musea goede vestigingslocaties te vinden; daarbij zijn de financiële mogelijkheden om bij te dragen in verplaatsing of exploitatie beperkt.

- ✓ Creatieve omgang door de gemeente bij het tijdelijk beschikbaar stellen van leegstaande gemeentelijke panden als atelierruimte voor Edese kunstenaars.
- ✓ Zorgvuldig aansluiting zoeken bij de ontwikkeling van Ede-oost, tussen de keuze van bouwlocaties en architectuurvormen en de aanwezigheid van de cultuurhistorische waarden; de ontwikkeling van een kunstroute in deze wijk wordt overwogen, evenals een voorziening waarbinnen de historische relatie van Ede als garnizoensplaats tot uiting kan komen.
- ✓ Burgers betrekken bij de selectie van kunstenaars en kunstwerken; dit wordt dus niet overgelaten aan 'deskundigen' en ambtenaren.
- ✓ Aanbrengen van inscripties bij kunstwerken in de openbare ruimte waarmee uitleg wordt gegeven over de betekenis van het kunstwerk en de plaatsing daarvan.
- ✓ Prioritering bij eventuele voortzetting van jongerencentrum Peptalk aan een gezonde maatschappelijke ontwikkeling van jongeren uit risicogroepen.
- ✓ Optimale benutting van de aanwezigheid van de school voor de journalistiek (CHE) ten behoeve van een verdere ontwikkeling van de Lokale Omroep Ede.

7. WERK EN INKOMEN

Inleiding

In de huidige maatschappij voltrekken zich op het gebied van werk en inkomen grote veranderingen. Massaproductie is in veel gevallen verplaatst naar lagelonenlanden. Daarnaast zijn de veranderende internationale verhoudingen oorzaak geweest van verstrekkende reorganisaties bij Defensie. Al deze ontwikkelingen hebben grote gevolgen voor de werkgelegenheid in de gemeente Ede (gehad). Ede staat nu voor de uitdaging om in deze gewijzigde situatie nieuwe, eigentijdse vormen van werkgelegenheid te creëren en binnen te halen. Hierbij kan gedacht worden aan vormen van 'nieuwe nijverheid' in industrie en midden- en kleinbedrijf. Nieuwe nijverheid richt zich vooral op de productie van halffabrikaten en de assemblage daarvan. Deze activiteiten zijn weer direct gekoppeld aan werkgelegenheid in de logistieke sector. Tenslotte zijn sectoren als zorg en zakelijke dienstverlening en detailhandel onmisbaar voor een gezonde ontwikkeling van de Edese werkgelegenheid.

In de nieuwe Wet Werk en Bijstand staat het streven naar werk voorop. De gemeente draagt een grote verantwoordelijkheid mensen te activeren naar werk. Omdat werk niet kan worden gegarandeerd is een adequate bijstandsvoorziening vereist. Deze voorziening is ook nodig om in schrijnende sociaal-maatschappelijke omstandigheden ondersteuning te kunnen bieden.

Visie ChristenUnie

Mensen hebben gaven en talenten ontvangen. Deze behoren volgens de ChristenUnie te worden ingezet om de samenleving tot ontwikkeling te brengen en in stand te houden. Zodoende kan in het eigen levensonderhoud worden voorzien en kan men dienstbaar zijn aan de samenleving en aan de naaste. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om hiervoor de voorwaarden te scheppen. Voldoende werkgelegenheid is van belang voor zowel de bedrijven als de gemeente en haar inwoners. Afstemming van economische activiteiten binnen de regio is van toenemend belang. Intergemeentelijke samenwerking daarin is winst.

De prikkel om aan het werk te gaan en aan het werk te blijven moet gestimuleerd worden. Daarmee kan het beslag op uitkeringen worden teruggedrongen. Scholingsprojecten door bedrijven kunnen sterk bijdragen aan de toetreding van jongeren tot de arbeidsmarkt. Ook de gemeente als werkgever heeft hier een verantwoordelijkheid. Bovendien zal inschakeling in vrijwilligerstrajecten, leerwerktrajecten of door het aanbieden van laaggeschoolde arbeid de maatschappij in meerdere opzichten economisch verrijken. Maatschappelijk verantwoord ondernemen is niet voorbehouden aan de sociale werkvoorziening!

De ChristenUnie is bijzonder kritisch over tendensen richting een 24-uurs economie. Mens en samenleving zijn gebaat bij gemeenschappelijke rustmomenten. De zondag is daarvoor uitermate geschikt en is een belangrijke verworvenheid uit onze christelijke traditie.

De ChristenUnie onderkent dat niet iedere burger op dezelfde wijze in onze productie- en prestatiecultuur kan meekomen. Een basisvoorziening als de bijstand is daarom onmisbaar. Ten gevolge van de vergrijzing, de toenemende individualisering en het daarop gerichte overheidsbeleid, dreigen steeds meer mensen buiten de boot vallen. Om dat te voorkomen gebruikt de gemeente de haar

ter beschikking staande instrumenten zoals: bijzondere bijstand, schuldpreventie en schuldhulpverlening.

Actiepunten:

- ✓ Tegengaan van activiteiten die leiden tot de ontwikkeling van een 24-uurs-economie.
- ✓ Afstemmen van economische activiteiten binnen de regio.
- ✓ Instandhouden van werkplekken voor arbeidsgehandicapten; daarvoor blijft de sociale werkvoorziening op de doelgroep gericht en wordt gestimuleerd dat doorstroming naar het bedrijfsleven plaats kan vinden door 'begeleid werken'.
- ✓ Creëren van werkervaringsplaatsen bij het bedrijfsleven en de gemeente.
- ✓ inschakelen van mensen zonder werk in vrijwilligerstrajecten en leerwerktrajecten.
- ✓ Stimuleren van het aanbod van lager geschoolde arbeid.
- ✓ Instandhouden van voorzieningen voor bijzondere bijstand en schuldhulpverlening, waaronder bijvoorbeeld een cursus budgetbeheer.
- ✓ Schuldpreventie door het maken van afspraken met woningbouwcorporaties en energie-leveranciers om betalingsachterstanden en huisuitzetting te voorkomen.
- ✓ Voorlichten om het niet-gebruik van de bijzondere bijstand en vrijstellingen van gemeentelijke heffingen terug te dringen.
- ✓ Invoeren van de 'stadspas' waarmee de echte minima in de gelegenheid worden gesteld van bepaalde voordelen gebruik te maken.
- ✓ Voorkomen van sollicitatieplicht voor alleenstaande ouders met jonge kinderen.
- ✓ Traceren van 'stille armoede' door de gemeente, in samenwerking met maatschappelijke organisaties en kerken.

8. MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING

Inleiding

In de hedendaagse samenleving neemt de eenzaamheid toe. Vanwege de vergrijzing en het toenemend aantal alleenstaanden voelen steeds meer mensen zich op zichzelf terug geworpen. Sociale netwerken van mensen zijn in veel gevallen kleiner geworden. Samenlevingsverbanden die vroeger nog vitaal waren, zoals de familie, de buurt en de kerk, zijn door de toenemende individualisering en ontkerkelijking verbrokkeld. Daardoor leveren die verbanden ook een steeds kleinere bijdrage aan de samenhang en samenwerking binnen de samenleving. Ontwikkelingen die overigens door het rijksbeleid krachtig zijn gestimuleerd. Ook de Edese samenleving heeft uiteraard met deze situatie te maken. De mogelijkheden van de gemeente om daarop invloed uit te oefenen worden door het gevoerde rijksbeleid begrensd. Toch blijft het cruciaal om de samenhang binnen de samenleving te herstellen.

Visie ChristenUnie

De ChristenUnie beseft dat geen enkele samenleving optimaal functioneert. We leven immers in een gebroken wereld. Toch blijft gelden dat mensen niet buiten de boot mogen vallen of in een neerwaartse spiraal terecht mogen komen. Daarom moeten de inspanningen erop zijn gericht die negatieve ontwikkelingen waar mogelijk te keren. Zo is het doel van maatschappelijk werk gericht op herstel en behoud van het maatschappelijk functioneren. Daarnaast draagt het sociaal culturele werk bij aan maatschappelijke participatie en verbetering van de (buurt)samenleving. De samenhang en het onderlinge samenleven moeten weer worden versterkt. De Bijbelse visie biedt daarvoor een betrouwbare basis. Daarbinnen is de overheid een schild voor het zwakke en kwetsbare en dragen mensen zorg voor hun naaste. Samenlevingsverbanden moeten hun eigen verantwoordelijkheden weer leren verstaan. Zo zijn ouders en opvoeders primair verantwoordelijk voor de opvoeding en ontwikkeling van de aan hen toevertrouwde jongeren. Een goed opvoedingsklimaat is cruciaal, het voorkomt in veel gevallen toekomstige problemen. Het gemeentelijke beleid is daarom gericht op preventie en op ondersteuning in die situaties dat er wel problemen ontstaan. Ook van minderheden mag verwacht worden dat ze aan deze verantwoordelijkheden invulling geven. Zij kunnen dat doen vanuit de eigen culturele identiteit, binnen de grenzen van de Nederlandse wet.

Binnen datzelfde kader voert de gemeente, vanuit het besef in de waarde van gastvrijheid, een goed beleid in de richting van vluchtelingen en asielzoekers. Waar mogelijk wordt geprobeerd bij te dragen aan de verbetering van de levensomstandigheden van deze groepen. Op basis van haar morele zorgplicht formuleert de gemeente beleid voor noodopvang van uitgeprocedeerde asielzoekers. Voorzieningen voor jongeren en jong volwassenen op terreinen als scholing, werk, sport en huisvesting, kunnen een belangrijke rol spelen bij het voorkomen en oplossen van problemen. Jongeren hebben echter ook een eigen verantwoordelijkheid voor wat betreft het tegengaan van vandalisme, drugsgebruik en criminaliteit en het bevorderen van een veilige en gezonde levensstijl.

Actiepunten:

- ✓ Bezien of via herverdeling van de gelden voor kinderopvang een kindbijdrage voor elk kind kan worden verleend, ook aan diegenen die hun kinderen zelf thuis opvangen.
- ✓ Respecteren van de levensbeschouwelijke identiteit en zelfstandigheid van de instellingen voor maatschappelijke zorg.
- ✓ Terugdringen van stille armoede en sociaal isolement door blijvende inzet op sociale activering, arbeidsdeelname, kwijtschelding en andere middelen.
- ✓ Prioriteit geven aan maatschappelijke opvang voor Edese dak- en thuislozen; van daaruit wordt gewerkt aan de verbetering van hun positie; deze opvang is gericht op herstel van gezond maatschappelijk functioneren.
- ✓ Gebruik van de tijdelijke voorziening voor de dag- en nachtopvang voor dak- en thuislozen aan de Langekampweg duurt niet langer dan de afgesproken periode; beloften worden nagekomen; het college komt zo spoedig mogelijk met een plan voor de definitieve voorziening; realisering op een locatie waarbij wordt vooruitgelopen op overige bebouwing verdient voorkeur.
- ✓ Realiseren van voldoende plaatsen voor begeleid wonen binnen de gemeente Ede; verder dient er voldoende opvang te zijn voor jongeren die vanwege leeftijdsgrenzen buiten de reguliere opvang dreigen te vallen.
- ✓ Realiseren van voorzieningen voor noodopvang voor uitgeprocedeerde asielzoekers die (nog) niet naar het land van herkomst kunnen terugkeren.
- ✓ Richten van het minderhedenbeleid op volwaardige deelname aan de Edese samenleving; binnen de kaders van de Nederlandse wet- en regelgeving speelt zelforganisatie op basis van culturele identiteit daarbij een belangrijke rol.
- ✓ Voortzetten van de subsidiëring van de Stichting Vluchtelingenwerk vanwege haar hulp aan mensen in noodsituaties.
- ✓ Tegengaan van prostitutie; in het onderwijs wordt bijzondere aandacht geschonken aan het tegengaan van het optreden van 'loverboys'.

9. ZORG

Inleiding

Doordat gezinnen steeds kleiner werden en de gezondheidszorg steeds beter, is er sprake van een zogeheten ‘dubbele vergrijzing’ van de samenleving. Er komen steeds meer ouderen en die worden steeds ouder. Hierdoor zal de zorgvraag de komende jaren enorm toenemen en daarmee de zorgkosten. Daarom wordt de nadruk op het dragen van eigen verantwoordelijkheid gelegd. Dat betekent dat de zorgvraag weer meer bij de eigen familie of buurt zal komen te liggen. Vanwege de toegenomen individualisering en de hedendaagse sociaal-economische verhoudingen is de druk op mantelzorgers en vrijwilligers op dit moment echter al erg groot. De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) zal de Welzijnswet, de Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG) en delen van de AWBZ vervangen. De gemeente krijgt bij de uitvoering van de WMO belangrijke nieuwe taken.

Visie ChristenUnie

De ChristenUnie beschouwt de zorg voor de gezondheid primair als een verantwoordelijkheid van de mensen zelf en van de verbanden waarin zij leven. De gemeente dient een preventiebeleid te voeren dat tot doel heeft burgers verantwoord te laten omgaan met hun eigen gezondheid en die van hun medeburgers. Binnen de zorg wordt de (christelijke) identiteit van de instellingen die op deze gebieden actief zijn gewaarborgd. De christelijke naastenliefde speelt in de zorg een vitale rol. Het overheidsbeleid mag niet in symptoombestrijding blijven steken, maar moet de voorwaarden scheppen dat burgers hun verantwoordelijkheden daadwerkelijk oppakken. Een pleidooi voor herstel van verantwoordelijkheden mag geen dekmantel vormen voor platte bezuinigingen. Het beleid moet erop zijn gericht dat ouderen en mensen met een beperking zo lang mogelijk zelfstandig in de eigen woonomgeving (kunnen) blijven functioneren. De samenleving heeft ten opzichte van deze groepen een zorgplicht. Er dient voldoende betaalbare zorg beschikbaar te zijn. In dat kader past ook ondersteuning en stimulering van mantelzorg en vrijwilligerswerk. De WMO zal op een zorgvuldige en rechtvaardige manier moeten worden uitgevoerd. Geïndiceerde huishoudelijke zorg dient onderdeel te blijven uitmaken van de zorgketen. Voorkomen moet worden dat met de WMO een kostenverslindende nieuwe bureaucratische structuur ontstaat. Keuzevrijheid en kwaliteitsbewaking moeten binnen de zorgverlening zijn gegarandeerd.

Actiepunten:

- ✓ Stimuleren van het zo lang mogelijk zelfstandig blijven in de eigen woonomgeving; voorzieningen als thuiszorg, alarmering, maaltijdvoorziening en de realisering van woon-zorgzones worden daarop afgestemd.
- ✓ Bevorderen dat meer mensen mantelzorg en vrijwilligerswerk gaan verrichten, bijvoorbeeld door introductie van een ‘mantelzorgpremie’ waarmee overbelaste mantelzorgers de mogelijkheid wordt geboden ‘op adem’ te komen.
- ✓ Wijksgewijze organisatie van mantelzorg en vrijwilligerswerk; daarbij kan gedacht worden aan een initiatief als de ‘Stichting Present’.
- ✓ Stimuleren van mantelzorg en vrijwilligerswerk door middel van maatschappelijke stages voor scholieren en studenten.
- ✓ Vastleggen van de gemeentelijke zorgplicht in een gemeentelijke verordening op basis waarvan zorgbehoevenden aanspraak op voorzieningen kunnen maken;

ook na het eventueel vervallen van de wettelijke zorgplicht, wordt gepoogd deze zorgplicht op gemeentelijk niveau in stand te houden.

- ✓ Bieden van keuzevrijheid voor zorgvragers bij de uitvoering van de WMO; de gemeente biedt ruimhartig de mogelijkheid van een Persoonsgebonden budget (PGB) aan.
- ✓ Aanbod van vrijheid om die zorgaanbieder te kiezen die men passend vindt bij de eigen identiteit, geldt ook voor de zorg die door zorgaanbieders wordt georganiseerd en uitgevoerd.
- ✓ Onderhouden van structurele contacten door de gemeente met cliëntenorganisaties, zorgaanbieders en de diaconieën van de Edese kerken.
- ✓ Beschikbaar blijven van de voor de WMO aan de gemeente toegekende gelden voor dat doel (oormerking).
- ✓ Indicering en gemeentelijk loket binnen de WMO worden op de uitgangspunten neutraliteit en objectiviteit gebaseerd.
- ✓ Borgen van de kwaliteit binnen de WMO onder andere door de huishoudelijke zorg te laten verrichten door daarvoor gecertificeerde (thuis)zorgorganisaties.
- ✓ Toegankelijk maken van de openbare ruimte en openbare gebouwen voor gehandicapte burgers.
- ✓ Richten van verslaafdenzorg op afkicken en maatschappelijke reïntegratie;
- ✓ Voeren van actief beleid om de verslaving aan tabak, alcohol, drugs, seks en gokken te voorkomen en tegen te gaan.
- ✓ Afwijzen van reclame voor alcohol en tabak.
- ✓ Streven blijft gericht op sluiting van de coffeeshops waar de handel in drugs nu nog wordt gedoogd.
- ✓ Bieden van voldoende ruimte om in de verschillende dorpen te kunnen blijven begraven; mogelijkheden tot verlenging van de grafrusttermijn worden ruimhartig toegepast zeker in het geval van kindergraven; bezien wordt of de betreffende verordening op dit punt aanpassing behoeft.

10. RUIMTELIJKE ORDENING

Inleiding

Bij ruimtelijke ordening gaat het om afwegen van ruimteclaims vanuit verschillende functies. Met een groeiende bevolking, een toegenomen welvaart en een steeds verdergaande ‘gezinsverdunning’ wordt dat in de beperkte ruimte van ons land steeds lastiger. Wonen, werken, landbouw, groene ruimte, verkeer, water en recreatie, al deze functies vragen ruimte. Een verantwoorde afweging is meer dan ooit noodzakelijk. Ruimtelijke ordening is bij uitstek een taak van de overheid. De overheid legt haar beleid op dit gebied vast via een stelsel van plannen, waarvan uiteindelijk het bestemmingsplan voor de burgers bindend is.

Beleidskeuzes in de ruimtelijke ordening kunnen voor burgers verstreckende gevolgen hebben. Daarom is het van wezenlijk belang dat de gemeente burgers bij het voorbereiden van die keuzes betreft. Zo wordt ook op dat gebied actief burgerschap gestimuleerd en wordt het draagvlak voor het beleid vergroot.

Visie ChristenUnie

De ChristenUnie gelooft dat de mens de schepping van God heeft ontvangen om die te bebouwen én te bewaren. We hebben de ruimte als het ware in bruikleen. Dat schept een grote verantwoordelijkheid. De volgende generaties, of soms ook mensen die elders leven, ondergaan de gevolgen van onze ruimtelijke keuzes. Daarom moeten we zuinig zijn op de natuur. De landbouwsector heeft in de loop der eeuwen het Edese buitengebied in cultuurhistorisch opzicht vorm en (groene) kleur gegeven. De ChristenUnie onderkent de grote waarde hiervan. Het Edese platteland kan slechts vitaal blijven als er sprake blijft van een gezonde landbouwsector. In het ‘Ontwikkelingsplan Buitengebied’ zal dit een belangrijk aspect moeten zijn.

Natuurlijk is ook doelmatig ruimtegebruik van belang. Dat kan door compact te bouwen, zeker op bedrijventerreinen, en door zo mogelijk dubbel ruimtegebruik toe te passen. Hierbij past ook het uitgangspunt ‘inbreiding boven uitbreiding’.

Voor wat betreft het woningbouwbeleid zijn goede verhoudingen tussen huren en kopen, starters en doorstromers, jongeren en ouderen, allochtonen en autochtonen belangrijke aandachtspunten. Het liefst zien wij gemengde wijken waar een doorsnee van de samenleving woont. Dit beïnvloedt de sociale cohesie positief en daarmee de leefbaarheid in de buurt. Een bijzondere vorm van dit gemengd wonen betreft de woon-zorg-zone. Dit maakt het mogelijk dat zorgbehoevenden zo lang mogelijk in de eigen woonomgeving kunnen blijven wonen en dat vereenzaming wordt tegengegaan.

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dienen zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande infrastructuur, en gunstig te zijn gelegen ten opzichte van de verzorgingsvoorzieningen. Een centrale plaats in de verzorgingsvoorzieningen heeft het centrum van Ede. Het is belangrijk dat Ede-centrum ruimte heeft en gestimuleerd wordt om als hart ‘te blijven kloppen’.

De ChristenUnie hecht sterk aan het behoud van het karakter van de buitendorpen. Deze dorpen moeten ruimte krijgen voor woningbouw voor met name starters en ouderen. Ruimte hiervoor is met name nog aanwezig in Lunteren, Wekerom, Harskamp en Ederveen. Door middel van woningbouw in deze dorpen is een evenwichtiger bevolkingsopbouw mogelijk en kan de leefbaarheid van het dorp worden versterkt. Om de regie te kunnen voeren in het ontwikkelen van locaties, moet de gemeente voldoende grondposities hebben, en niet afhankelijk zijn van

commerciële projectontwikkelaars. Dat vergt dat de gemeente een actief strategisch grondaankoopbeleid voert. Voor de rechtszekerheid van de burger en de geloofwaardigheid van de overheid is het van belang dat er goede controle is op de naleving van bestemmingsplannen. De gemeente moet zich hierin betrouwbaar tonen, zonder aanzien des persoons.

Actiepunten:

- ✓ Bij het bouwen op basis van de regionale taakstelling voor woon- en werklocaties wordt getracht zoveel mogelijk tot een evenredige verdeling tussen de diverse naburige gemeenten te komen.
- ✓ Jaarlijks opstellen van een geactualiseerde 'Nota Wonen' om daarmee te verzekeren dat de bouw aan de vraag blijft gerelateerd.
- ✓ Inzetten van de beschikbare instrumenten om het woningaanbod daadwerkelijk aan de woningzoekenden binnen de gemeente en de regio ten goede te laten komen.
- ✓ Langjarig beschikbaar blijven van kwalitatief goede en goedkope woningen voor starters.
- ✓ Maken van prestatieafspraken met de woningbouwcorporatie in het kader van wijk- en buurtbeheer om de leefbaarheid te vergroten.
- ✓ Actueel maken en houden van bestemmingsplannen om sturing te geven aan de ruimtelijke ontwikkelingen en burgers duidelijkheid en rechtszekerheid te bieden.
- ✓ Verdere ontwikkeling van Kernhem B en koppeling van Kernhem via het 'Nieuwe Landgoed' aan de te herstructureren wijk Veldhuizen A.
- ✓ Bij voorrang ontwikkelen van Ede-Oost waarbij de unieke cultuurhistorische en geografische kwaliteiten maximaal worden benut en tot hun recht komen.
- ✓ Behoud en versterking van de centrale plaats van Ede-Centrum als kloppend hart van de gemeente.
- ✓ Ruimte voor woningbouw voor de 'eigen aanwas' in de buitendorpen.
- ✓ Stimuleren van dubbel grondgebruik, bijvoorbeeld via ondergronds parkeren.
- ✓ Bij 'inbreiding' voldoende ruimte bieden aan groen en speelplaatsen; de schaal van de inbreiding dient aan te sluiten bij de omgeving.
- ✓ Creatief de mogelijkheden bezien van functiecombinaties zoals agrarisch natuurbeheer.
- ✓ Opstellen van een landschapsbeleidsplan voor geheel Ede gericht op de bescherming en versterking van cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke waarden.
- ✓ Tegengaan van omschakelen van kampeerterreinen naar bungalowparken vanwege de ongewenste versterking.
- ✓ Tegengaan van permanente bewoning van recreatiebungalows.
- ✓ Bieden van ruimtelijke mogelijkheden als alternatief voor wijkende agrariërs, al dan niet op de bestaande locatie.
- ✓ Bieden van een goede sloopregeling om verpaupering van het platteland te voorkomen en om ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen tegen te gaan.
- ✓ Bij eventuele realisering van een recreatieplas dient als beleidsuitgangspunt te gelden dat deze kostendekkend is en dat geen sprake is van verblijfsrecreatieve voorzieningen; bij de besluitvorming dienen ook de gevolgen voor de exploitatie van de gesubsidieerde zwembaden te worden betrokken; ten aanzien van de geschiktheid van de locatie is een onafhankelijke 'second opinion' zinvol, bezien in het licht van de stedenbouwkundige ontwikkelingen op lange termijn.

11. MILIEU EN LANDSCHAP

Inleiding

Het Bijbels rentmeesterschap is bepalend voor de omgang met onze leefomgeving. In het belang van de toekomstige generaties moet de leefbaarheid worden bevorderd en het natuurlijk milieu worden beschermd. Verantwoord omgaan met de schepping, tot eer van God, betekent ook dat we proberen dat we zoveel mogelijk soorten van het geschapen leven in stand te houden. De zorg voor het milieu moet op alle gemeentelijke beleidsterreinen doorwerken. Daarin spelen naast milieu- en duurzaamheidsbeleid ook sociaal-culturele en economische aspecten een nadrukkelijke rol. Zuivere lucht, bodem en water zijn onmisbaar voor een gezond leven. Het is van belang dat de normen op deze terreinen worden gehandhaafd. De natuur in Nederland staat onder druk van de recreatieve ontwikkelingen, bevolkingsgroei, toenemende automobilititeit en de geïntensiveerde vormen van landbouw. Dat dwingt ons tot een duidelijke visie op milieu en ruimte, zowel buiten als binnen de bebouwde kom en tot doelgerichte maatregelen om de problemen aan te pakken. Met de economische waarde van natuur en milieu of de schade hieraan wordt in de prijsvorming nog niet of te weinig rekening gehouden.

Visie ChristenUnie

De mens heeft van God de verantwoordelijkheid gekregen om zorg te dragen voor het beheer van Zijn schepping. We dienen te beseffen dat onze kinderen en kleinkinderen de gevolgen van onze levensstijl zullen ondervinden. Om deze redenen moet volgens de ChristenUnie de bescherming en verbetering van het milieu prioriteit krijgen. Door nu in educatie te investeren wordt waardering, draagvlak en respect gecreëerd voor de toekomst.

De ChristenUnie vindt dat aan de normen voor luchtkwaliteit niet mag worden getornd. Overschrijding van grenswaarden moet de prikkel zijn voor het ontwikkelen van maatregelen.

Het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer en energiebesparing kunnen daarbij een belangrijke rol spelen en wordt mede daarom krachtig gestimuleerd.

Een actueel landschapsbeleidsplan is de basis voor de bescherming van natuur en landschap. De ChristenUnie is van mening dat de gemeente Ede hierin, vanwege haar grote grondgebied en natuurbezit, een bijzondere verantwoordelijkheid draagt. De ChristenUnie wil dat Ede bijdraagt aan snelle realisatie van het gemeentelijke deel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Daarnaast bepleit de ChristenUnie biodiversiteit door middel van een fijnmaziger netwerk van ecologische verbindingen. De medewerking van boeren hierbij is onmisbaar. Vanzelfsprekend worden zij hierbij betrokken en dienen zij een redelijke vergoeding te ontvangen voor beheerswerkzaamheden.

De ChristenUnie is van mening dat de consument ook in het koopgedrag een duurzame levensstijl kan tonen. De gemeente geeft met haar inkoopbeleid het goede voorbeeld.

De gemeente voert een actief afvalstoffenbeleid om het ontstaan van afval te voorkomen en te verminderen (preventie). Zij stimuleert hergebruik ruimhartig en hanteert het principe 'de vervuiler betaalt'.

Onze watervoorraden zijn niet oneindig. Regenwater is een geschenk uit de hemel, het verdient beter dan het riool. Door afkoppeling van het riool blijft schoon water beschikbaar in de bodem en kan worden bespaard op investeringen.

Naast het groene en het grijze milieu, is er ook nog een onzichtbaar milieuprobleem: de elektromagnetische straling. Het beleid ten aanzien van mobiele telefonie en antennes moet gericht zijn op het voorkomen van gezondheidsschade.

Actiepunten:

- ✓ Ontwikkeling van gebiedsgericht milieubeleid, waarbij voor elk gebiedstype binnen de gemeente zonodig specifieke milieubescherpende maatregelen kunnen worden geformuleerd.
- ✓ Stimuleren van de bewustwording van energieverbruik en de gevolgen daarvan voor het milieu door het op de jaarlijkse energienota zichtbaar maken van de CO₂-uitstoot.
- ✓ Bevorderen van het gebruik van zonne-, wind- en andere vormen van alternatieve energie, zoals koude- en warmteopslag in de bodem.
- ✓ Opnemen van zonneboilers als standaardvoorziening in de bouwvoorschriften;
- ✓ plaatsing van hoge windmolens in lijnopstelling langs de spoorlijn Utrecht/Arnhem, A-12 of A-30.
- ✓ Verminderen van overlast van laagvliegen boven het Veluws natuurgebied.
- ✓ Hanteren van het voorzorgsbeginsel bij de plaatsing van antennemasten.
- ✓ Openbreken van het 'Antenneconvenant', waardoor meer beleidsvrijheid ontstaat om plaatsing van masten algemeen bestemmingsplanplichtig te maken.
- ✓ Instellen van een milieuzone om het gebruik van (gesubsidieerde) roetfilters in vrachtwagens te stimuleren.
- ✓ Instandhouden en ontwikkelen van een fijnmazig netwerk van ecologische verbindingen, binnen de kaders van het huidige landschapsbeleid.
- ✓ Behouden van het karakter van lanen met een waardevol bomenbestand door stimulering van de aanplant van monumentale boomsoorten (b.v. eik, beuk, esdoorn en linde) op particulier terrein.
- ✓ Zwaardere inzet op ecologisch groenbeheer.
- ✓ Duurzaam inkoopbeleid door de gemeente ook bij aanbestedingen.
- ✓ Ontwikkelen van een vorm van inzameling van bij sloop en renovatie vrijkomende radioactieve rookmelders.

12. BESTUUR EN ORGANISATIE

Inleiding

De overheid moet leiding geven aan de samenleving. Door individualisering en secularisering bestaat die samenleving echter steeds meer uit eilandjes. Er is een sterke gerichtheid op de eigen ontwikkeling, de eigen carrière, het eigen huis, en dergelijke. Mensen zijn minder solidair en minder tolerant. 'Pluralisme' is jarenlang eenzijdig uitgelegd als: 'ieder zijn eigen waarheid, als ik er maar geen last van heb'. Daardoor zijn verschillende (etnische) groepen gestimuleerd zich vooral op de eigen groep te richten. Al die groepen kunnen juist een verrijking van de samenleving betekenen als er tenminste voldoende aandacht is voor wat ons wél bindt. Daarvoor moet er contact zijn, gesprek, dialoog, relatie. Daardoor ontstaat begrip en betrokkenheid.

De hiervoor beschreven trend heeft er ook toe geleid dat een grotere afstand wordt ervaren tussen burgers en overheid. Om die afstand te helpen overbruggen is in 2002 het stelsel van dualisering van het gemeentebestuur ingevoerd. Daarmee is nu dus één periode gewerkt. Duidelijk is dat daarmee het vertrouwen van de burger in de overheid nog niet is hersteld. Het werken aan herstel van vertrouwen moet voortkomen uit een diepe overtuiging en uit plichtsbesef, bij zowel burgers als overheid.

Visie ChristenUnie

De ChristenUnie belijdt dat de overheid haar gezag heeft ontvangen van God en 'dienares van God' is. Dat neemt niet weg dat de overheid er is voor alle burgers, ongeacht geloof, levensovertuiging, sociale status of huidskleur.

Dat veel mensen een grote afstand ervaren tussen hen en de overheid, is ook in Ede merkbaar. De ChristenUnie denkt dat dit probleem dieper ligt dan de structuur van het openbaar bestuur. De oplossing ligt dan ook niet in structuurveranderingen, maar in een cultuurverandering. Het bestuur moet meer aansluiting zoeken bij wat er leeft onder de burgers. Dat houdt niet in dat de overheid alle wensen van burgers inwilligt, maar wel dat ze de burgers serieus neemt. Het bestuur is er ten dienste van de burgers en niet andersom. Tegelijkertijd geldt dat van burgers mag worden verwacht dat zij invulling geven aan hun 'burgerschap'. Dat betekent dat burgers bij de overheid niet alleen hun 'recht halen' maar zelf ook positief bijdragen aan een bloeiende samenleving. De basis daarvoor ligt in een goede samenwerking tussen een dienstbare en onkreukbare overheid en een verantwoordelijke samenleving. Bij een dienstbare overheid hoort een ambtelijke organisatie die betrouwbaar is, dicht bij de mensen staat en niet verzandt in bureaucratie. Bij het maken van plannen en nemen van besluiten wordt ruimte geboden voor inbreng vanuit de bevolking. Daarbij moet wel steeds duidelijk zijn dat het gekozen bestuur de verantwoordelijkheid heeft om uiteindelijk knopen door te hakken. De samenleving zal haar eigen verantwoordelijkheden weer meer op moeten pakken. Deze omslag in denken en doen is alleen mogelijk als de samenlevingsverbanden daartoe in staat gesteld worden. De overheid moet daarvoor de voorwaarden scheppen. Er kan dus geen sprake zijn dat de overheid haar verantwoordelijkheden 'over de schutting' van de samenleving gooit.

Bouwen aan vertrouwen geldt ook voor de relatie tussen de gemeenteraad en het college van B en W. Natuurlijk mogen verschillen in opvatting en uitgangspunten belicht worden, maar uiteindelijk dienen zowel de raad als het college het belang van

de gemeente Ede en haar inwoners. Door met respect met elkaar om te gaan kan onnodige polarisatie in de samenleving worden voorkomen.

Actiepunten:

- ✓ Herstel van vertrouwen tussen bestuur en burgers door onkreukbaar gedrag en een open houding van de overheid waaruit tevens het besef blijkt dat vanuit een diep geworteld verantwoordelijkheidsbesef moet worden gewerkt.
- ✓ Met het oog op integer overheidshandelen invoering van een ambtseed voor ambtenaren.
- ✓ Ontwikkelen van goede spelregels voor het tijdig betrekken van burgers en belangengroepen bij het ontwikkelen van plannen.
- ✓ Regionale samenwerking in verband van WERV en/of de Vallei, voor zaken die op regionaal niveau beter kunnen worden geregeld dan lokaal; daarbij wordt het ontstaan van een bureaucratische structuur vermeden.
- ✓ Behoud van het ambtgebed bij de aanvang van de raadsvergaderingen.

13. FINANCIËN

Inleiding

De gemeente heeft geld nodig om de vele plannen uit te kunnen voeren. Ook op het terrein van de financiën moet de overheid als een goed rentmeester met de schaarse middelen omgaan. Niet alle wensen kunnen worden vervuld. Er zal daarom gekozen moeten worden wat wel en wat niet wordt gedaan. Daarbij is een duidelijke financiële verantwoording van het college noodzakelijk, zowel naar de gemeenteraad als naar de bevolking. De overheid heeft eigen specifieke verantwoordelijkheden op het openbare terrein. Voor het waarmaken daarvan moet ze ook in staat gesteld worden. Het gaat er dus niet om te streven naar een minimale overheid. Het gaat er wel om dat de overheidstaken op een voor de bevolking vertrouwenwekkende en kwalitatief goede manier worden uitgevoerd.

Visie ChristenUnie

Omdat de samenleving te maken heeft met de gebrokenheid en onvolkomenheid van het leven is een stevige overheid nodig. Een overheid die in staat is om het openbare leven op een goede en verantwoorde manier te laten plaatsvinden. Daarvoor zijn voldoende middelen nodig. Tegelijkertijd moet de gemeente verantwoord omgaan met gemeenschapsgeld. Om daar zicht op te houden moet de gemeenteraad voldoende controle uitoefenen. Voordat projecten worden gestart en investeringen worden gedaan vindt eerst gedegen onderzoek plaats naar de financiële haalbaarheid. Ook op de relatie tussen inhoudelijke- en financiële voortgang van projecten moet de raad adequaat toezicht kunnen houden. De gemeenteraad spreekt het college op het gevoerde beleid aan.

Subsidieverstrekking is erop gericht mensen te stimuleren hun gaven te ontplooiën ten dienste van hun Schepper en hun naasten. Subsidies zijn slechts aanvullend op particulier initiatief. Daarnaast geldt dat subsidies beperkt blijven tot activiteiten die worden georganiseerd vanuit of in het belang van de plaatselijke bevolking. De te subsidiëren activiteiten mogen niet in strijd zijn met (christelijke) waarden en normen of de goede zeden.

In de subsidievoorwaarden mag echter geen inbreuk worden gemaakt op de vrijheid van godsdienst of daaruit voortvloeiende grondwettelijke vrijheden.

Actiepunten:

- ✓ Aanpassen van lokale belastingen tot hooguit het inflatiepercentage zolang de bevolking te maken heeft met toenemende lastenverzwaring en afnemende koopkracht; voor gewenst nieuw beleid wordt daarom eerst ruimte gezocht door bestaand beleid te beëindigen of te verminderen ('nieuw voor oud').
- ✓ Kostendekking en doelmatige uitvoering blijven uitgangspunt bij het rioolrecht en de afvalstoffenheffing.
- ✓ De kosten van begraven dienen in ieder geval niet hoger te zijn dan de kosten om te cremen. de begraafstarieven worden zonodig verlaagd.
- ✓ Voeren van een ruimhartig kwijtscheldingsbeleid.
- ✓ Consequente toepassing van subsidiecriteria: eerlijkheid, rechtvaardigheid en transparantie.
- ✓ Te subsidiëren activiteiten zijn niet in strijd met (christelijke) waarden en normen of met de goede zeden.
- ✓ Binden van subsidies aan een termijn en aan doelstellingen.

- ✓ Ondersteunen van initiatieven gericht op maatschappelijke verantwoordelijkheid waarbij zorg, leefbaarheid en veiligheid centraal staan.
- ✓ Subsidiering van organisaties van etnische minderheden richten op integratie in de Nederlandse samenleving, op samenwerking tussen verschillende culturen en op het terugdringen van achterstanden.

Kandidatenlijst

De kandidatenlijst 2006 – 2010:

1. Dick Stellingwerf
2. Marten Idema
3. Pieter Plug
4. Han Schipper
5. Jos van Heuveln
6. Leon Meijer
7. Peter van 't Hoog
8. Jan de Kluijver
9. Jellie Kieft-Boersema
10. Mark Smidt
11. Nadine de Roode
12. Louis Godschalk
13. Winfried van Holland
14. Cora Otter-v.d. Bosch
15. Peter Walhout
16. Edwin Laagland Winder
17. Pauline Meedendorp
18. Simcha Looijen
19. Jan Don
20. Ria Minnen
21. Ries Beeuwkes
22. Jacob van Wier
23. Lex van Drongelen
24. Jaap Kaspers
25. Teka Baanstra-Griffioen
26. Gradus van Beek
27. Tony v.d Steege-Nagel
28. Cees van Capelle
29. Ingrid de Vries
30. Henk Kampman

Voor meer informatie over onze kandidaten kijk op <http://www.ede.christenunie.nl/>

Doe mee met de ChristenUnie

Met uw of jouw steun bereiken we meer. Word daarom lid. Vul de bon in of gebruik de website: www.ede.christenunie.nl

Leden ontvangen elke twee maanden ons politiek magazine HandSchrift en de digitale nieuwsbrief.

Doe mee met de ChristenUnie

- Ik word lid van de ChristenUnie* (€ 40,- per jaar; korting voor lage inkomens)
- Stuur mij meer informatie over de ChristenUnie
- Ik word lid van PerspectieF, ChristenUnie-jongeren voor € 12,50 per jaar (12 tot 30 jaar)*
- Stuur mij meer informatie over PerspectieF
- Ik word donateur en steun de ChristenUnie met € per jaar (min. € 10,-)
- Ik word donateur en steun de ChristenUnie met € per jaar (min. € 25,-) en ontvang 6 x per jaar HandSchrift

* ik onderschrijf de uniefundering en –verklaring, zie www.christenunie.nl

Naam: dhr./ mevr.

Adres:

Postcode en plaats:

Telefoon:

E-mail:

Geboortedatum:

Handtekening:

- Ik machtig de ChristenUnie de contributie of donatie jaarlijks van mijn rekening af te schrijven. Met deze machtiging bespaart u ons veel geld.

Bankrekeningnummer:

Datum:

Stuur de bon (gratis) naar:

Partijbureau ChristenUnie, Antwoordnummer 862, 3800 VB Amersfoort

p/a Sweelincklaan 50, 6711 EW Ede
www.ede.christenunie.nl
e-mail: info@ede.christenunie.nl